

II

(Vorbereidende besluiten)

COMMISSIE

Wijziging van het voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad betreffende de controle op concentraties van ondernemingen*(Door de Commissie bij de Raad ingediend, krachtens artikel 149, tweede alinea, van het EEG-Verdrag op 16 december 1981)***I. Historisch overzicht**

Op 20 juli 1973 heeft de Commissie de Raad een voorstel voorgelegd voor een verordening (EEG) van de Raad betreffende de controle op concentraties van ondernemingen ⁽¹⁾.

Geraadpleegd door de Raad, hebben het Europese Parlement ⁽²⁾ en het Economisch en Sociaal Comité ⁽³⁾ met grote meerderheid van stemmen het voorstel van de Commissie goedgekeurd.

Bij de besprekingen op Raadsniveau zijn belangrijke meningsverschillen aan de dag getreden, met name ten aanzien van het toepassingsgebied van de verordening en de respectieve beslissingsbevoegdheden van de Commissie en de Raad.

In zijn resolutie inzake het Negende Verslag over het mededingingsbeleid betreurde het Parlement dat de Raad nog steeds niet de verordening inzake de controle op concentraties had goedgekeurd welke de Commissie de middelen zou verschaffen zich op communautair niveau doeltreffend te verzetten tegen elke onherroepelijke structurele ontwikkeling die de mededinging ernstig in gevaar zou kunnen brengen ⁽⁴⁾.

Een beleid tot versterking van de daadwerkelijke concurrentie vormt een belangrijke factor voor een soepele structurele aanpassing en voor de handhaving van het concurrentievermogen van onze industrie.

Op die wijze draagt zij tevens bij tot het overwinnen van de huidige crisis. Vanzelfsprekend moet bij de toepassing van de regels inzake controle op concentraties rekening worden gehouden met uiteenlopende economische situaties (met name met de uiteenlopende graad van openheid der markten) en eventueel met de vereisten die door het communautair beleid op andere gebieden worden gesteld.

Het voorstel tot wijziging beoogt de communautaire controle op de concentraties strikter te beperken tot concentraties van communautaire dimensies en de Lid-Staten meer te betrekken bij het besluitvormingsproces.

II. Voorstellen inzake de beoordelingscriteria

(Artikel 1, § 1)

a) *Het in aanmerking nemen van de internationale concurrentiesituatie*

(Artikel 1, lid 1, § 1, tweede alinea)

Deze toevoeging beantwoordt aan een verzoek van het Parlement en geeft aan dat rekening moet worden gehouden met de mededingingssituatie en de ontwikkeling van het handelsverkeer op internationaal vlak.

b) *Verwijzing naar de communautaire dimensie van de concentratie*

(Artikel 1, lid 1, § 1, tweede alinea)

Deze verwijzing wil er de aandacht op vestigen dat de toekomstige verordening, in overeenstemming overigens met de geest van het voorstel van de Commissie, moet worden toegepast op concen-

⁽¹⁾ PB nr. C 92 van 31. 10. 1973, blz. 1.⁽²⁾ PB nr. 23 van 8. 3. 1974.⁽³⁾ PB nr. C 88 van 26. 7. 1974.⁽⁴⁾ PB nr. C 144 van 15. 6. 1981.

traties die, gezien hun omvang, dimensies bezitten die het nationale kader te buiten gaan en gevolgen voor de gehele Gemeenschap met zich meebrengen.

c) *Invoering van het marktaandeel als criterium*

(Artikel 1, lid 1, derde alinea — nieuw)

De Commissie had in haar eerste voorstel, naast de omzet, het marktaandeel gekozen als een kwantitatief maximum waar beneden geen communautaire controle op concentraties zou plaatsvinden. Zij had dit maximum gesteld op 25 % van de relevante markt in een bepaalde Lid-Staat.

Indien eraan wordt gedacht het marktaandeel ter wille van de eenheid van de gemeenschappelijke markt op de Gemeenschap in haar geheel te betrekken, wijst de Commissie erop dat het een moeilijk toe te passen criterium wordt, dat zich niet leent tot afbakening van het toepassingsgebied van de verordening.

Is het namelijk reeds moeilijk met zekerheid een marktaandeel binnen een bepaald land vast te stellen — zoals blijkt uit de ervaring die in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk is opgedaan — de moeilijkheid is nog groter op communautair vlak, zowel voor de betrokken ondernemingen als voor de Commissie, hetgeen voor de ondernemingen tot rechtsonzekerheid zou kunnen leiden.

Toch is het marktaandeel als beoordelingsfactor van de marktstructuur zonder twijfel een belangrijk element om na te gaan of een concentratie het gevaar met zich meebrengt, de daadwerkelijke mededinging uit te schakelen. Er wordt dus voorgesteld, het marktaandeel als beoordelingscriterium aan te houden.

Wat betreft de geografische markt die in aanmerking dient te worden genomen, wordt voorgesteld — ten einde duidelijk te maken dat de communautaire controle zich beperkt tot concentraties die gevolgen voor de mededinging hebben op communautair niveau — te verwijzen naar het marktaandeel op de gemeenschappelijke markt in haar geheel.

Als drempel wordt een percentage van 20 % voorgesteld: op de gemeenschappelijke markt in haar geheel kan een marktaandeel van 20 % een kritieke drempel vormen voor de werking van de mededinging, ongeacht de marktaandelen van de concurrenten. In een weinig geconcentreerde marktstructuur kan het feit dat men 20 % marktaandeel heeft verworven namelijk leiden tot een machtspositie. Is de structuur van de markt daarentegen reeds sterk geconcentreerd, dan bestaat het gevaar dat een oligopolistische structuur wordt versterkt. Wetenschappelijk onderzoek op econo-

misch gebied levert daarvoor aanwijzingen op. Om te vermijden dat regionale monopolies worden gecreëerd dan wel versterkt, kan niet aan een hoger maximum voor het marktaandeel worden gedacht.

Het marktaandeel vormt evenwel slechts één beoordelingsfactor onder vele die niet in cijfers kunnen worden uitgedrukt (zie artikel 1, lid 1, tweede alinea).

Het marktaandeel kan echter worden gebruikt om aan de ondernemingen en de bevoegde nationale autoriteiten duidelijk te maken dat de Commissie, behoudens specifieke gevallen, van oordeel is dat onder de overwogen kritieke drempel een concentratie in beginsel geen merkbare weerslag zal hebben op de handhaving van een daadwerkelijke mededinging.

De Commissie behoudt echter de mogelijkheid, vast te stellen dat een concentratie beneden deze kritieke drempel niettemin schadelijke weerslag heeft op de handhaving van een daadwerkelijke mededinging, aan de hand van andere beoordelingsfactoren, bij voorbeeld, in het geval van een concentratie van heterogene economische activiteiten, aan de hand van de omvang en de financiële middelen der betrokken ondernemingen.

Het spreekt vanzelf dat zelfs indien een concentratie de betrokken ondernemingen een marktaandeel geeft dat de kritieke drempel haalt of overschrijdt, het steeds aan de Commissie is om aan de hand van de andere beoordelingscriteria (artikel 1, lid 1, tweede alinea) vast te stellen dat deze concentratie de betrokken ondernemingen de macht geeft een daadwerkelijke mededinging te verhinderen.

III. Voorstellen inzake de drempels voor de toepassing van de verordening

(Artikel 1, § 2)

Om te vermijden dat concentraties van geringe betekenis onderworpen zouden worden aan een communautaire controle op concentraties, voorzag het oorspronkelijke voorstel van de Commissie in drempels aangaande marktaandeel en omzet, op alternatieve basis te gebruiken.

a) *Het marktaandeel*

Om de onder punt II, sub c), uiteengezette redenen wordt voorgesteld voortaan het marktaandeel te gebruiken als één van de criteria om de weerslag van een concentratie op de werking van de daadwerkelijke mededinging te beoordelen (beoorde-

lingscriterium) en niet meer als een criterium dat een limiet aangeeft waar beneden de verordening niet van toepassing zou zijn (toepassingscriterium).

b) *De omzet*

Als criterium ter afbakening van het toepassingsgebied, biedt de omzet het voordeel gemakkelijker kenbaar en verifieerbaar te zijn en tegelijkertijd, vooral aan de hand van de overwogen drempels, de weerspiegeling te zijn van de economische en financiële macht van de betrokken ondernemingen. Het aanvankelijk voorgestelde niveau (200 miljoen ERE) moet echter worden verhoogd (500 miljoen ERE) om rekening te houden met de economische ontwikkeling die intussen heeft plaatsgevonden.

IV. Voorstel inzake de beschikkingsprocedures

Deze oplossing gaat uit van de gedachte dat de Lid-Staten, op gebieden waar geen gemeenschappelijk beleid bestaat, hun nationale beleid wellicht liever niet doorkruist willen zien door het verbod van een gegeven concentratie. Rekening dient te worden gehouden met deze omstandigheden, zolang de verwezenlijking van een prioritaire communautaire doelstelling daardoor niet in gevaar wordt gebracht. De voorgestelde oplossing wordt ontleend aan artikel 17 van Verordening (EEG) nr. 1017/68 van de Raad ⁽¹⁾ waarin aan de Lid-Staten het recht wordt toegekend de Raad bijeen te roepen.

⁽¹⁾ PB nr. L 175 van 23. 7. 1968, blz. 1.

BIJLAGE

Wijziging van het voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad betreffende de controle op concentraties van ondernemingen

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

Artikel 1

Beginselbepalingen

1. Iedere handeling die tot direct of indirect gevolg heeft een concentratie tussen ondernemingen of groepen van ondernemingen, waardoor deze de macht verwerven of versterken om een daadwerkelijke mededinging op de gemeenschappelijke markt of op een wezenlijk deel daarvan te verhinderen, is onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, indien ten minste één van de betrokken ondernemingen haar zetel binnen de gemeenschappelijke markt heeft en de handel tussen Lid-Staten door de concentratie ongunstig kan worden beïnvloed.

Bij de beoordeling van de mogelijkheid een daadwerkelijke mededinging te verhinderen, moeten met name de keuzemogelijkheden van leveranciers en gebruikers, de economische en financiële macht van de betrokken ondernemingen, de structuur van de betrokken markten alsmede de ontwikkeling van vraag en aanbod bij de betrokken producten en diensten in aanmerking worden genomen.

NIEUW VOORSTEL

Artikel 1

Beginselbepalingen

1. Eerste alinea ongewijzigd.

De beoordeling van de mogelijkheid een daadwerkelijke mededinging te verhinderen, dient te geschieden op communautair niveau aan de hand, met name, van de keuzemogelijkheden der leveranciers en gebruikers, de economische en financiële macht der betrokken ondernemingen, de structuur der betrokken markten, de gevolgen van de internationale mededinging en de ontwikkeling van vraag en aanbod bij de betrokken producten en diensten.

Een concentratie wordt vermoed verenigbaar te zijn met de gemeenschappelijke markt, indien het markt-aandeel voor de betrokken producten of diensten op de gemeenschappelijke markt van de omzet aan iden-

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

NIEUW VOORSTEL

2. Lid 1 is niet van toepassing wanneer
- de totale omzet van alle aan de concentratie deelnemende ondernemingen minder bedraagt dan 200 miljoen rekeneenheden
 - en
 - de bij de concentratie betrokken produkten of diensten in geen der Lid-Statens meer dan 25 % bedragen van de omzet aan deze produkten of diensten, of die welke op grond van hun eigenschappen, bestemming of prijs, voor de afnemers als gelijksoortig zijn te beschouwen.
3. De bepalingen van lid 1 kunnen buiten toepassing worden verklaard voor concentraties die onmisbaar zijn voor de verwezenlijking van een doel dat in het algemeen belang van de Gemeenschap van hoger belang wordt geacht.

*Artikel 5***Berekening van de omzet en de marktaandelen**

1. a) Bij de berekening van de totale omzet in de zin van artikel 1, lid 2, en artikel 4, lid 1, moeten de in het laatste afgesloten boekjaar van alle goederen en diensten gerealiseerde omzetten:
1. van de aan de concentratie deelnemende ondernemingen,
 2. van de ondernemingen of groepen van ondernemingen die de aan de concentratie deelnemende ondernemingen in de zin van artikel 2 controleren,
 3. van ondernemingen of groepen van ondernemingen die door de aan de concentratie deelnemende ondernemingen in de zin van artikel 5 worden gecontroleerd,
- bij elkaar worden opgeteld.
- b) Bij de berekening van de marktaandelen in de zin van artikel 1, lid 2, moeten de marktaandelen van alle onder a) genoemde ondernemingen worden opgeteld.

tieke produkten of diensten, of produkten of diensten die door de gebruiker op grond van hun eigenschappen, prijzen en het gebruik waarvoor zij bestemd zijn als soortgelijk worden beschouwd. Het vermoeden van verenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt kan worden weerlegd indien de Commissie aantoont dat een concentratie welke leidt tot een totale omzet die beneden dit maximum ligt niettemin onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt.

2. Lid 1 is niet van toepassing wanneer de totale omzet van alle aan de concentratie deelnemende ondernemingen minder bedraagt dan 500 miljoen rekeneenheden.

Geschrapt.

3. Ongewijzigd.

*Artikel 5***Berekening van de omzet en de marktaandelen**

1. a) Ongewijzigd.
- b) **Bij de berekening van de marktaandelen in de zin van artikel 1, lid 1, moeten ... (vervolg ongewijzigd).**

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

NIEUW VOORSTEL

2. In de plaats van de omzet in de zin van artikel 1, lid 2, artikel 4, lid 1, en het eerste lid van dit artikel treedt:

- bij banken en financiële instellingen een tiende van het balansbedrag,
- bij verzekeringsondernemingen het bedrag van de geïnde premies.

*Artikel 19***Contact met de autoriteiten der Lid-Staten**

1. De Commissie doet de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten onverwijld een afschrift toekomen van de aanmeldingen, alsmede de belangrijkste documenten, welke haar krachtens deze verordening bereiken.

2. Bij de in deze verordening bedoelde procedures onderhoudt de Commissie een nauw en voortdurend contact met de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten; deze zijn gerechtigd opmerkingen te maken over deze procedures; zij kunnen met name van de Commissie verlangen, de procedures krachtens artikel 6 in te leiden.

3. Alvorens enige beschikking wordt gegeven krachtens artikel 3 en alvorens enige beschikking wordt gegeven krachtens de artikelen 13 en 14 wordt het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities geraadpleegd.

4. Het Adviescomité is samengesteld uit ambtenaren die bevoegd zijn op het gebied van mededingingsregelingen en economische machtsposities. Elke Lid-Staat wijst een ambtenaar aan die hem vertegenwoordigt; deze ambtenaar kan in geval van verhindering door een andere ambtenaar worden vervangen.

5. De raadpleging vindt plaats op uitnodiging van de Commissie in een gemeenschappelijke bijeenkomst, op zijn vroegst twee weken na de verzending der convocaties. Hierbij wordt een uiteenzetting van de zaak gevoegd, alsmede de opgave van de voornaamste stukken van het dossier en een voorontwerp van beschikking voor elk der te onderzoeken gevallen.

6. Het Adviescomité kan advies uitbrengen, ook indien leden niet aanwezig, noch vertegenwoordigd zijn. De conclusies van de raadpleging worden schriftelijk vastgelegd en bij de ontwerp-beschikking gevoegd; zij worden niet openbaar gemaakt.

2. Ongewijzigd.

*Artikel 19***Contact met de autoriteiten der Lid-Staten**

1 tot 6: Ongewijzigd.

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

NIEUW VOORSTEL

7. Indien de meerderheid van de leden van het Adviescomité zich, overeenkomstig artikel 3, lid 1, tegen de ontwerp-beschikking uitspreekt, neemt de Commissie geen beschikking voordat een termijn van 20 dagen is verstreken na de dag waarop het Adviescomité is geraadpleegd.

8. Indien voor het verstrijken van de in het voorgaande lid vastgestelde termijn een Lid-Staat in de Raad beroep doet op een doel dat naar zijn mening van hoger belang moet worden geacht in de zin van artikel 1, lid 3, komt de Raad binnen 30 dagen na het verzoek van de betrokken Lid-Staat bijeen. In dat geval neemt de Commissie haar beschikking pas na de Raadszitting, daarbij rekening houdend met de beleidslijnen die tijdens de beraadslagingen in de Raad naar voren zijn gekomen.

Voorstel voor een beschikking van de Raad inzake het verzamelen van gegevens over de activiteiten van vervoersondernemingen die deelnemen aan het goederenvervoer over de weg van en naar bepaalde derde landen

(Door de Commissie bij de Raad ingediend op 15 januari 1982)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 213,

Gelet op de ontwerp-beschikking van de Commissie,

Gelet op het advies van het Europese Parlement,

Gelet op het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Overwegende dat met het oog op de economische en handelsbelangen van de Gemeenschappen een situatie vereist is met betrekking tot het internationale wegvervoer, waarin efficiënt werkende ondernemingen uit de Gemeenschap onder normale commerciële omstandigheden kunnen concurreren met ondernemingen voor wegvervoer uit derde landen;

Overwegende dat dit in het belang van de mogelijkheid tot vrije keuze van de verladers en van de vrijheid van internationale handel is;

Overwegende evenwel dat het bestaan van distorsies in de concurrentieverhoudingen tussen ondernemingen uit de Gemeenschap en die uit landen met staatshandel in het nadeel van de eerstgenoemde vervoersondernemingen werken;

Overwegende dat in het bijzonder door de landen met staatshandel bij het wegvervoer handelspraktijken worden toegepast waarbij prijzen worden gehanteerd die geen afspiegeling zijn van de werkelijke kosten zoals dit gebruikelijk is bij normale marktregels, er starre vervoersvoorwaarden bestaan en administratieve en andere hindernissen worden opgeworpen;

Overwegende dat middelen dienen te worden onderzocht om deze moeilijkheden te overwinnen;

Overwegende dat het dienstig is een uitwisseling van gegevens op gang te brengen zodat de Instellingen van de Gemeenschap op de hoogte kunnen worden gehouden van de wijze waarop het wegvervoer zich met betrekking tot de landen met staatshandel ontwikkelt,